

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!
Kaikkien maiden raatajarahvas, yhtykää!

СБОРНИК

«КРАСНАЯ КАРЕЛИЯ»

Сборник материалов официального характера, относящихся к истории Карелии со времени образования Карельской Трудовой Коммуны до преобразования ее в Автономную Социалистическую Советскую Республику.

КОКОЕЛМА

«PUNAINEN KARJALA»

Karjalan historiaa Karjalan Työkansan Kommunin perustamisesta sen Autonomiseksi Tasavallaksi muuttamiseen saakka koskevien virallisten asiakirjojen kokoelma.

Издание Наркомюста АКССР,
1925 года.

Julkaisija: K.A.S.N.T:n Oikeusas. K.K.
v. 1925.

S O P I M U S

Venäjän ja Suomen välillä toimenpiteistä rajarauhan turvaamiseksi.

Venäjän Sosialistien Federatiivisen Neuvostotasavallan hallitus ja Suomen Tasavallan hallitus, haluten saada sattuneet rajaselkkaukset vastaisuudessa vältetyiksi, ovat päättäneet tehdä sopimuksen niistä toimenpiteistä, jotka rajarauhan turvaamiseksi molempien maiden välillä ovat tarpeen, sekä antaneet sen laatimisen ja allekirjoittamisen Suomalais-venäläisen Keskussekakomitean toimeksi ja siihen valtuuttaneet:

Venäjän Sosialistisen federatiivisen Neuvostotasavallan hallitus:

S. M. Frankfurthin
A. P. Selenoin

A. M. Smirnovin
A. M. Ignatjevin

N. P. Koltshanovskin;

Suomen Tasavallan hallitus:

A. Ahosen
V. Huplin

P. J. Hynnisen
Y. W. Puhakan

P. Pajulan,

jotka, esitettyään toisilleen oikeiksi ja asianmukaisiksi havaitut valtakirjansa, ovat sopineet seuraavasti:

1 a r t i k l a

Laatokasta Pohjoiseen Jäämereen saakka ulottuvaa maarajaa pitkin määrätään kummallekin puolen rajaa vyöhykkeet, joilla sopimuspuolet sitoutuvat rajarauhan turvaamiseksi noudattamaan tässä sopimuksessa alempana mainittuja määräyksiä.

Venäjän puolella pidetään rajavyöhykkeenä sitä aluetta, joka on Suomen ja Venäjän välisen valtakunnanrajan ja sen alempana mainitun viivan välillä, joka kulkee:

Viteleen (Vidlitsa) kylästä Laatokan rannalla (tämä kylä siihen luettuna) pitkin tietä Suurimäen (Bolshie gori), Kinelahden, Pulhoilan ja Palalahden kyliin sekä edelleen koilliseen ajateltua

suorinta tietä Komenj'in kylään (kaikki mainitut paikat vyöhykkeeseen luettuina); Komenjin kylästä Sanderjärven poikki koilliseen päin Kurmoilan kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna) ja edelleen kaartaen Säämäjärven eteläisen, itäisen ja osaksi pohjoisen rannan, Säämäjärven ja Lahden kylät vyöhykkeeseen luettuina. Viimemainitusta kylästä viiva kääntyy luoteiseen kulkien tietä pitkin Ongomuksen kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna); sieltä koilliseen lyhintä tietä Marandunan, Lindajärven ja Soutjärven kyliin (kaikki nämä paikat vyöhykkeeseen luettuina). Soutjärven kylästä viiva kääntyy jyrkästi luoteiseen ja kulkee ajateltua lyhintä tietä Jangoseron. Sunojärven ja Lenderjärven pohjoiskärkien kautta Lovutin kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna); tästä kylästä pitkin Sulajärven länsirantaa Suhoi-Ostrovin kylään saakka ja edelleen tästä kylästä Kimovaaran, Bainen, Rebolyn (Repola) ja Virdyn kyliin johtavaa tietä pitkin (Rebolyn ja Virdyn kylät vyöhykkeeseen luettuina); Virdyn kylästä koilliseen Lekshan järven poikki Fofanovskin kylään (tämä vyöhykkeeseen luettuna); edelleen, Jemeljanovskajan kylä vyöhykkeeseen luettuna, Rovkulskojejärven etelärantaan ja kulkien pitkin tämän järven itäistä rantaa sen joen suulle, joka yhdistää tämän järven Judomajärven kanssa; edelleen Urmusjoen lähteille ia pitkin tätä jokea Kemasin kylään (tätä lukuunottamatta). Tästä viiva kulkee pitkin tietä Kondogskajan kylään (tämä vyöhykkeeseen luettuna); sieltä ajateltua lyhintä tietä Rinujärven kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna) ja edelleen pitkin tietä Vuokkiniemen (Voknavolotskaja) kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna); tästä kylästä pitkin Verhnaja-Kuntajärven länsirantaa, kunnes tämä ranta kääntyy itäänpäin, ijosta'viiva, kulkien Verhna'a Kuntajärven poikki koillisuuntaan, menee luoteiseen pitkin tämän järven itärantaa Vuokkiniemen ja Uhtuan (Uhtinskaja) volostien rajaan ja sieltä pitkin tätä rajaa Pistojärven (Tihtosero) eteläisen lahden eteläkärkeen. Edelleen viiva kulkee pitkin mainitun lahden itärantaa Pistojärven kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna); tästä kylästä koilliseen ajateltua lyhintä tietä Tungoserkajosn lähteille; edelleen pitkin tätä jokea siihen, missä se laskee Sofiaiokeen ja pitkin Sofiajokea Sofjanskajan kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna); sieltä Pävoserojärven itäranlaa pitkin Sashejetshnajan kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna), sulkien vyöhykkeeseen tällä matkalla myöskin Nikolskojen kylän. Sashejetshnajan kylästä viiva kulkee suorinta tietä Sokoloseron järven kaakkoiskulmaan ja pitkin tämän järven itärantaa, lukien vyöhykkeeseen Rugoserskajan kylän, Rugoserkojärven länsipäähän; sieltä tämän järven etelärantaa pitkin Konetskovdoserskajan kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna) ja edelleen Kovdoserojärven länsirantaa pitkin ja jokea myöten, joka yhdistää tämän järven Golvandjär-

veen, suuntautuen Golvandjärven pohjoisrannalle ja pitkin tämän järven rantaa sen luoteispäähän; sieltä 10 kilometrin päässä rajasta kulkevaa ajateltua viivaa pitkin Muotkavuonon (Motovski) eteläiseen lahteen. Edelleen viiva kulkee tämän lahden länsirantaa pitkin Muotkavuonon poikki Tri-Korovyn kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna); tästä kylästä Einojärven länsipäähän ja sieltä suoraan pohjoiseen lyhintä tietä Pereselentsevin siirtolais-asumukseen (tätä paikkaa vyöhykkeeseen lukematta), sekä sieltä Pohjois-Jäämeren rantaan Skorbejevin niemeen.

Suomen puolella pidetään rajavyöhykkeenä sitä alueita, joka on Suomen ja Venäjän välisen valtakunnanrajan ja sen alempana mainitun viivan välillä, joka kulkee:

Tuleman (Salmin) kylästä Laatokan rannalla (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna) Tulemajokea pitkin Kivijoen suulle, josta ajateltua lyhintä tietä pohjoiseen Uuksunjoen ja Pensanjoen yhtymäpaikkaan; Uuksunjokea myöten Saarijärven parallelliin; edelleen samaan suuntaan Loimolanjoen yli ja pitkin tätä jokea Loimolan asemalle (asema vyöhykkeeseen lukematta). Täätä viiva kääntyy koilliseen ja kulkee pitkin tietä Paperon ja Karatsaimen kyliin (molemmat kylät vyöhykkeeseen luettuina); edelleen Varpakylästä ja Korpiselän kylästä johtavien teiden risteykseen ja sieltä Vegarusjärven eteläpäähän; pitkin tämän järven itärantaa ja ajateltua lyhintä viivaa Kyläjärven (Kulejärvi) eteläpäähän; pitkin tämän järven länsirantaa ja tietä myöten Korentovaaran kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna). Tästä kylästä viiva jatkuu ajateltuna lyhintä tietä Käenkosken kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna); sieltä Koitereenjärven itärantaa pitkin Lutinjoen suulle; edelleen ajateltuna lyhintä tietä Märjänlahden kylään, jossa viiva saavuttaa Lieksan—Joensuun rautatielinjan, kulkien radan itäpuolitse Lieksan asemalle (lukien vyöhykkeeseen Lieksan kauppalan, mutta ei asemaa). Sieltä viiva kulkee maantietä pitkin Korisevan ja Viekin kyliin (molemmat kylät vyöhykkeeseen luettuina); edelleen ajateltua lyhintä viivaa pitkin luoteiseen Haisun kylään (Pettais), sulkien vyöhykkeeseen tämän kylän, ja jatkuen tietä pitkin Nurkka-vaaran, Latvian, Kuhmoniemen, Tuupolan ja Piippolan kyliin (nämä kylät vyöhykkeeseen luettuina); edelleen Lentuanjärven ja Juttuanjärven itärantoja pitkin Salatusjärvestä juoksevan joen suulle ja sieltä pohjoiseen ajateltua lyhintä viivaa myöten Heikkilän kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna); edelleen luoteiseen ajateltua lyhintä viivaa pitkin Kinnulan kylään (tämän kylä vyöhykkeeseen luettuna); tästä kylästä Vuokkijärven länsirantaa pitkin, sulkien vyöhykkeeseen Materon, Mäkelän ja Alanteen kylät, pohjoiseen Kiantajärven itärannalle Oilolan kylän kohdalla; pitkin tämän järven itärantaa Suomussalmen kylään (tämä kylä vyöhyk-

keeseen luettuna); sieltä Kiantajärven yli pohjoiseen suuntaan, seuraten tämän järven länsirantaa sen pohjoispäähän; edelleen ajateltua lyhintä tietä Kellojärven eteläpäähän. Sieltä viiva kulkee pitkin tämän järven länsirantaa sen pohjoispäähän; sieltä Irnijärven kaakkoispäähän ja pitkin tämän järven itärantaa Kurenjoen suulle, mistä edelleen ajateltua lyhintä viivaa pitkin pohjoiseen Kuusamon kylään (tämä kylä vyöhykkeeseen luettuna). Sieltä viiva jatkuu tietä pitkin Heinolan, Heponiemen, Takalan, Sovajärven ja Tuuti-järven kyliin (nämä kylät vyöhykkeeseen luettuina); viime-mainitusta kylästä Auhtijärven länsirantaa ja Kutsanjokea pitkin sen lähteille; sieltä suoraan koilliseen Jukkuukojan lähteille ja edelleen samaan suuntaan Vaatsimanjoen ja Pievuttamajoen yhtymäpaikkaan. Täältä viiva edelleen jatkuu 10 kilometrin päässä rajasta Petsamonjoen suulle (Petsamonvuonon itärantaa pitkin) Maattivuonoon ja edelleen Srednij-niemen ja Kalastajaniemen länsirantaa ja pitkin Suomen ja Venäjän vähse valtakunnanrajan päätekohtaan Pohjoisen jäämeren rannalla.

Tämä sopimus ei kuitenkaan rajoita sopimusvalloille Suomen ja Venäjän välisen rauhansopimuksen 6 ja 16 artiklain nojalla kuuluvia oikeuksia, jotka siis jäävät voimaan.

1 H u o m a u t u s . Teitä ja jokia, jotka muodostavat vyöhykkeiden rajaviivan, ei lueta vyöhykkeisiin kuuluviksi.

2 H u o m a u t u s . Yllämainitut vyöhykkeet ovat merkityt tähän sopimukseen liitetyle venäläiselle sotilastiekartalle, jonka mittakaava on 1 tuuma — 25 virstaa. Jos teksti ja kartta havaitaan ristiriitaisiksi, on tekstillä ratkaiseva merkitys.

2 a r t i k l a

Edellisessä artiklassa mainittua rajaa vartioivat yksinomaan joko säännölliset sotaväenosastot tai hallitusten säännölliset rajavartiostot, joiden lukumäärä kummallakaan puolella ei saa nousta yli 2,500 miehen. Tähän tarkoitukseen käytetään etupäässä jalkaväkeä ja sen ohella myöskin ratsuväkeä. Muiden aselajien käyttö rajan vartioimisessa on kielletty.

Kumpikin hallitus sitoutuu toisen sopimusvaltion puolelta tehdyn perustellun vaatimuksen johdosta poistamaan rajaa vartioidista sotaväenosastoista tai rajavartiostoista henkilöt: jotka toimivat hyvien naapuruussuhteiden ja rajarauhan aseelliseksi häiritsemiseksi.

Rajaa vartioivien sotaväenosastojen ja rajavartiojoukkojen aseistukseen saa käyttää yksinomaan käsiaseita ja konekiväärejä.

Konekiväärien lukumäärä ei saa olla suurempi kuin se määrä, jolla asianomaisen sopimusvaltion vastaavat sotaväenosastot säännön mukaisesti varustetaan.

3 a r t i k l a

Rajavyöhykkeelle ei kumpikaan hallitus sijoita muita kuin toisessa artiklassa mainittuja aseistettuja voimia. Muut joukko-osastot, olivatpa ne minkä laatuaisia tai nimellisiä tahansa, eivät saa oleskella näillä rajavyöhykkeillä.

Tämä määräys ei koske Petsamon kylää, jossa Suomen hallitus on oikeutettu pitämään Suomen ja Norjan välisen rajan suojelemista varten tarpeellisia joukkoja.

Rajavyöhykkeillä ei myöskään saa olla suurempia ase-, varus- ja sotatarvevarastoja, kuin mitä rajavartiojoukot säännöllisesti tarvitsevat

Polii- tai miliisimiehistön lukumäärä ei kummankaan maan rajavyöhykkeellä saa nousta yli 100 miehen.

H u o m a u t u s . Suomalaisella rajavyöhykkeellä vakinaisesti asuvat suojeluskuntalaiset ovat oikeutetut pitämään rajavyöhykkeellä säännöllisiä paikallisia sotilasharjoituksiaan ,ei kiutenkaan kolmea kilometriä lähempänä rajaa, sekä avustamaan viranomaisia paikallisen järjestyksen ylläpitämisessä. Yhteisiä harjoituksia, joihin kokoontuu suojeluskuntalaisia useammasta kuin yhdestä pitäjästä, ei saa pitää.

Rajavyöhykkeellä asuvien suojeluskuntalaisten aseistukseen saa käyttää yksinomaan käsiaseita ja konekiväärejä, viimeainittuja korkeintaan viisitoista kappaletta koko rajavyöhykkeellä.

Samat oikeudet ja rajoitukset, jotka suomalaisella rajavyöhykkeellä ovat suomalaisiin suojeluskuntalaisiin nähden voimassa, koskevat myös venäläisellä rajavyöhykkeellä asuvia vapaaehtoisten suojelusjoukkojen jäseniä.

Tässä sopimuksessa mainittujen suojeluskuntalaisten ja vapaaehtoisten suojelusjoukkojen lukumäärästä ja aseistuksesta on annettava tieto toiselle sopimuspuolelle.

Molempien sopimusvaltioiden hallitukset ovat vastuussa tässä huomautuksessa mainittujen aseellisten järjestöjen toiminnasta.

4 a r t i k l a .

Rajaa vartioivien joukkojen sijoittelu rajavyöhykkeillä tapah-

tuu kummankin hallituksen oman harkinnan mukaan, ja on siitä ilmoitettava toiselle sopimuspuolelle.

5 a r t i k l a .

Sellaisten järjestöjen oleskeleminen rajavyöhykkeillä, joiden ilmeisenä tarkoituksena on valmistella, tehdä tai avustaa hyökkäyksiä toisen sopimuspuolen alueelle, on ehdottomasti kielletty.

Kumpikin puoli sitoutuu toisen sopimuspuolen hallituksen perustellun vaatimuksen johdosta poistamaan rajavyöhykkeeltään ne toisen sopimuspuolen kansalaiset, jotka eivät ole tämän rajavyöhykkeen vakinaisia asukkaita tai jotka toimivat hyvien naapurussuhteiden ja rajarauhan aseelliseksi häiritsemiseksi.

6 a r t i k l a .

Kumpikin sopimusvaltio sitoutuu viipymättä ryhtymään tehokkaisiin toimenpiteisiin estääkseen sellaisten joukkojen ja ryhmien muodostumista alueellaan, joiden tarkoituksena on hyökätä toisien sopimuspuolen alueelle, sekä niiden pääsemistä rajan yli.

Niinikään sitoutuu kumpikin sopimusvaltio toisen sopimusvaltion alueella mahdollisesti puhkeavan aseellisen taistelun aikana noudattamaan kansainvälisten oikeuden määräyksiä.

7 a r t i k l a .

Tämän sopimuksen noudattamisen valvonta uskotaan Suomalais-venäläiselle Keskussekakomitealle, joka asettamansa rajajaoston ja erityisesti tätä varten määrättyjen paikallisten tarkastuskomissionien kautta, joiden jäseniä on pidettävä Keskussekakomitean valtuutettuina, huolehtii siitä, että tämän sopimuksen määräykset viipymättä täytäntöönpannaan. Keskussekakomitean toiminnan päätyttyä siirtyy paikallisten tarkastuskomissionien töiden johto erityiselle rajakomitealle, johon samalla kumpikin sopimuspuoli valitsee puheenjohtajan ja yhden jäsenen sekä varajäsenen. Keskussekakomitean rajajaostolle ja paikallisille tarkastuskomisioille antama johtosääntö jää siinäkin tapauksessa voimaan.

8 a r t i k l a .

Tämän sopimuksen määräykset tulee kummankin sopimuspuolen täytäntöön panna kuukauden kuluessa sopimuksen voimaan astumisesta lukien.

9 a r t i k l a .

Tämä sopimus on voimassa yhden vuoden tästä päivästä lukien ja jatkuu edelleen vuoden kerrallaan, ellei kumpikaan puoli kolmea kuukautta ennen määräajan loppua ilmoita haluavansa tarkastaa uudestaan sopimusta tai luopua siitä.

10 a r t i k l a .

Tätä sopimusta on laadittu kaksi kappaletta suomen-, ruotsin- ja venäjänkielellä ja ovat kaikki tekstit yhtä todistusvoimaisia.

Ylläolevan vakuudeksi ovat kummankin sopimuspuolen valtuutetut allekirjoittaneet ja sinetillään varmentaneet tämän sopimuksen. Helsingissä, kesäkuun 1 päivänä 1922.

(L. S.) S. M. Frankfurt.

(L. S.) A. Ahonen.

(L. S.) A. Smirnov.

(L. S.) P. J. Hynninen.

(L. S.) A. P. Selenoi.

(L. S.) Väinö Hiipii.

(L. S.) A. Ignatjev.

(L. S.) Y. V. Puhakka.

(L. S.) N. P. Koltshanovski.

(L. S.) Paavo Pajula.

P Ö Y T Ä K I R J A ,
joka allekirjoitettiin Helsingissä kesäkuun 1 päivänä 1922 ja liitet-
tiin samana päivänä allekirjoitettuun Venäjän ja Suonien väliseen
rajarauhan turvaamista koskevaan sopimukseen.

Saadakseen poistetuksi kaikki epäilysten ja väärinkäsitysten aiheet Suomen ja Venäjän välisen rajarauhan turvaamista koskevan sopimuksen eräisiin määräyksiin nähden, on Suomalais-venäläinen Keskussekakomitea päättänyt merkitä tähän pöytäkirjaan seuraavaa:

1) Sopimuksen 2 artiklan selitykseksi todetaan, ettei suoje-luskuntia ja vapaaehtoisia suoje-lusjoukkoja lueta säännöllisiksi sota-väenosastoiksi eikä hallitusten säännöllisiksi rajavartiostoiksi.

2) Sopimuksen 5 artiklan 2 kohdan suhteen todetaan, että Suomen hallitus on suostunut poistamaan rajavyöhykkeen ulko-puolelle Venäjän Karjalassa vv. 1921. ja 1922 tapahtuneen aseelli-sen taistelun johtajat ja muut karjalaiset asekuntoiset miespako-laiset.

H u o m a u t u s . Ne karjalaiset asekuntoiset miespa-kolaiset, joilla on perhe mukanaan, saavat jäädä rajavyö-hykkeelle siinä tapauksessa, että ovat kiinnitetyt rau-halliseen työhön eivätkä riko yllämainitun sopimuksen mää-räyksiä.

3) Sopimuksen 6 artiklan täydennykseksi on sovittu, että mo-lemmat sopimusvaltiot kieltävät alueellaan:

a) aseellisten juokkojen värväämisen, kokoamisen ja lähettä-misen, joiden tarkoituksena on tehdä tässä artiklassa mainittuja hyökkäyksiä;

b) aseiden, ampumatarpeiden, varustusten, muonan ynnä mui-den sellaisten tavaroiden antamisien, myymisen tai lähettämisen tässä artiklassa mainituille joukoille tai niihin kuuluville henki-löille; ja

c) kaiken rahallisen avunannon mainituille joukoille tai niihin kuuluville henkilöille.

Niinkään sitoutuvat molemmat sopimusvaltiot ryhtymään tar-peellisiin toimenpiteisiin estääkseen yksityisten henkilöiden järjes-telmällisen rajanylimenon osanottoa varten aseellisiin taisteluihin tai sellaisten valmisteluun toisen sopimusvaltion alueella.

4) Saman 6 artiklan selitykseksi todetaan täten, että molemmat hallitukset sitoutuvat ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisten järjestöjen lakkauttamiseksi, jotka ottavat osaa vieraalla alueella tai tätä aluetta vastaan tapahtuvien hyökkäysten valmisteluun ja suoritukseen tai avustamiseen.

Tätä pöytäkirjaa, jota kumpikin puoli sitoutuu noudattamaan voimaansaattaessaan rajarauhan turvaamista koskevaa sopimusta, on laadittu ja allekirjoitettu kaksi kappaletta suomen-, ruotsin- ja venäjänkielellä ja ovat kaikki tekstit yhtä todistusvoimaisia. Helsingissä, kesäkuun 1 päivänä 1922.

S. M. Frankfurt.

A. Ahonen.

A. Smirnov.

P. J. Hynninen.

A. P. Selenoi.

P. Pajula.

A. Ignatjev.

Y. Puhakka.

N. Koltshanovski.

V. Hupli.